

**แนวทางการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1**

Approaches for Efficiently Budgeting Administration of School Under the Pathumthani Primary
Education Service Area Office 1

สุทธิพงษ์ สดชื่น*

ดร.อัจฉรา นียมมาภา**

รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ นันทะไชย***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 2) เสนอแนวทางการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาดังกล่าว กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงบประมาณหรือครูบุคลากรที่รับผิดชอบด้านงบประมาณและการเงินของสถานศึกษา จำนวน 166 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานงบประมาณ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาดังกล่าวในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาเรียงจากลำดับสูงที่สุด ดังนี้ ด้านการจัดทำและเสนอขอของบประมาณ ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการบริหารการเงิน ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน ด้านการบริหารบัญชี ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และด้านการจัดสรรงบประมาณ

2. แนวทางการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยประเด็นหลัก 3 ประการ คือ 1) หลักการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ คือ การดำเนินการบริหารงานงบประมาณที่ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ไม่ซ้ำซ้อน และงานบรรลุวัตถุประสงค์และมีคุณภาพสูง 2) กระบวนการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย หลักการในการดำเนินงานและกระบวนการดำเนินงาน โดยเรียงลำดับการบริหารงานงบประมาณตามความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ทั้ง 7 ด้าน ดังกล่าว 3) เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านผู้รับผิดชอบงานงบประมาณ และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม

ABSTRACT

The purpose of this research were to 1) study existing and desirable budgeting administration of schools under the Pathumthani Primary Educational Service Area Office 1. 2) propose approaches for efficiently

คำสำคัญ: การบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ, สถานศึกษา

*ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** , *** อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

budgeting administration of these schools. A samples of 166 was randomly selected from directors, deputy-directors, teachers who were responsible for budgeting and financial management. The informants who give information about approaches of efficiently budgeting administration were experts in budgeting administration. The research instruments were a questionnaire and an semi – structured interviewed. The data were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, and modified priority needs index (PNI modified).

The results of the research were as follows.

1. The overall existing and desirable budgeting administration of these schools were at the moderate level and the very high level, respectively. All aspects of budgeting management were ranked from the top based on their priority need index as: budget preparation and submission aspect, material and asset management aspect, school financial management aspect, follow-up, appraisal and reporting the result of budget aspect, management accounting, resources mobilization and investing for educational and funds and budget allocation aspect, in that order.

2. The approaches for effective budgeting management of the schools consist of 3 main issues: 1) principles of efficiently budgeting management was worthily managed resource and reduced redundant work to achieved objectives at high quality 2) process of efficiently budgeting management were management principles and management processes by sorting 7 budgeting managements according to the priority needs index from descending 3) key to success were school administrators, teachers who responsible for budgeting and supervision and appraisal.

Keywords: efficiently budgeting administration, school

กุ่มิหลัง

การจัตุการศึษาในปัจจุบัณมุ่งเน้นการสร้างคุณภาพสร้างโอกาสและการเข้าถึงการศึษาโดยให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปสู่อิ่งที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์คือการเป็นคนดีเก่งและมีความสุขมีโอกาสได้เรียนรู้อัตวตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกระบบเพื่อเอื้อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อัตวชีวิตอย่างมีคุณภาพในทุกระดับการศึษา การได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้วยระบบบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพคือการใช้งบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่ให้เต็มศักยภาพลดขั้นตอนการบริหารครุและบุคลากรทางการศึษา (พระราชบัญญัติการศึษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 11)

ผู้บริหารสถานศึษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึษาประถมศึษาปทุมธานี เขต 1 จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัตุางงบประมาณเพื่อใช้ในทางการศึษา และภาระของผู้บริหารการศึษาผู้บริหารสถานศึษามีกรอบภาระงานที่สำคัญหลายเรื่องที่ต้องรับผิดชอบโดยส่วนใหญผู้บริหารสถานศึษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึษาประถมศึษาปทุมธานี เขต 1 มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานไม่เท่ากันทุกสถานศึษาจึงจำเป็นต้องมีการให้ความรู้ข้อเสนอแนะที่ถูกต้อง ตามระเบียบและกฎหมายด้านการเงินการบัญชีและพัสดุ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึษาประถมศึษาปทุมธานี เขต 1 ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารงานด้านงบประมาณเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากด้านหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึษา

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ทำวิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นอย่างไร
2. แนวทางการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการทำวิจัย ไว้ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เสนอแนวทางการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ ของสมาน อัครภูมิ (2551, หน้า 33-37) วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ (2553, หน้า 61-90) และการบริหารงานงบประมาณตามกฎระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 3) เพื่อใช้ในการศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณ โดยสรุปขอบข่ายบริหารงานงบประมาณได้ 7 ด้าน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1 ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 103 สถานศึกษา รวมทั้งหมด 206 คน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงบประมาณหรือครูบุคลากรที่รับผิดชอบด้านงบประมาณและการเงินของสถานศึกษา

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยสูตรของ Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง 83 สถานศึกษา จำนวน 166 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและพึงประสงค์ของการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา เป็นแบบสอบถาม แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาทั้ง 83 แห่ง โดยสามารถเก็บแบบสอบถาม ได้ 166 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. การศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ 2. ค่าร้อยละ 3. ค่าเฉลี่ย 4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5. ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified)

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปรากฏผลดังนี้

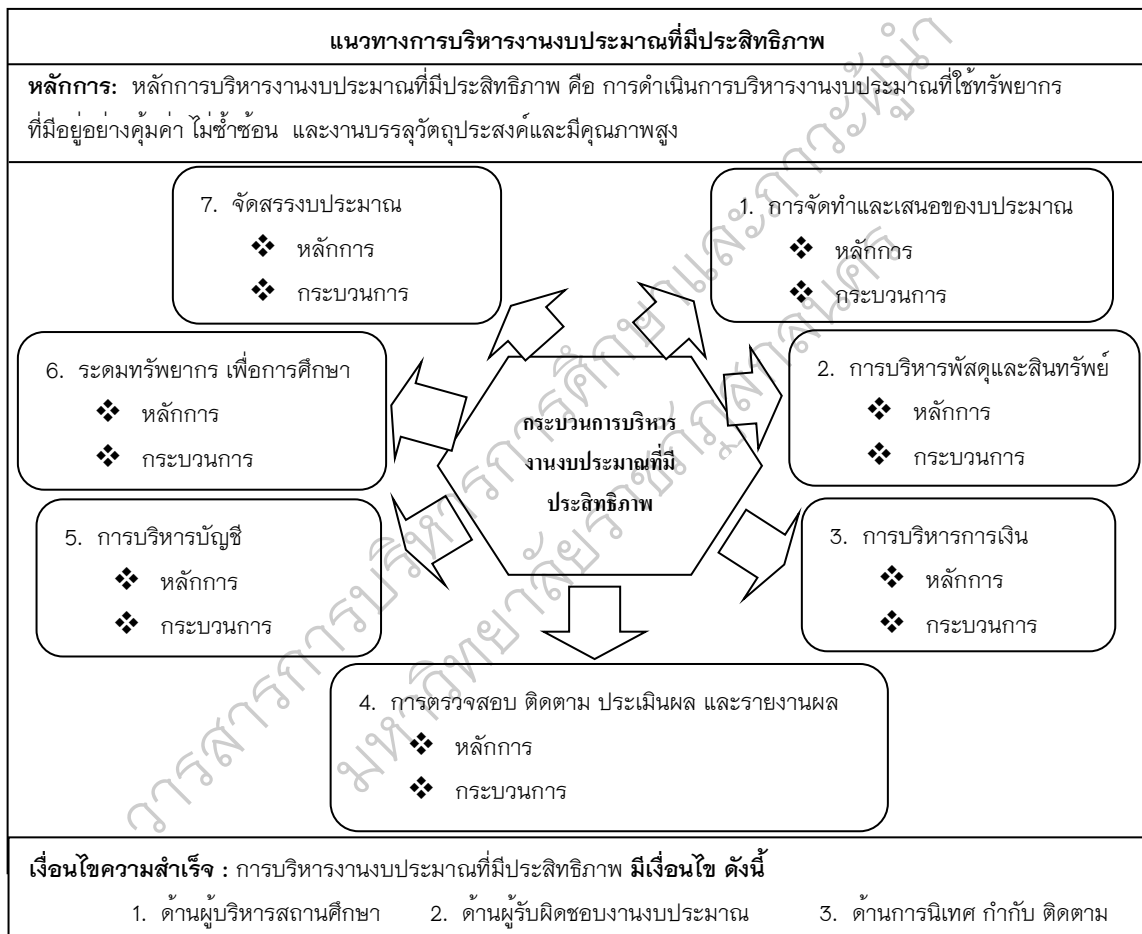
ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัจจุบันในแต่ละด้านและภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุด คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุด คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ

สำหรับระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพที่พึงประสงค์ ในแต่ละด้านและภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน รองลงมา คือ ด้านการบริหารบัญชี และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุด คือ ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา

ส่วนค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified) และการจัดลำดับความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ลำดับที่ 2 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ลำดับที่ 3 ด้านการบริหารการเงิน

2. แนวทางการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ดังนี้

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สามารถสรุปเป็นแนวทางการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา ดังภาพประกอบ 2 ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 แนวทางการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

จากภาพประกอบ 2 นำเสนอรายละเอียดแนวทางการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ มีหลักการและกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

หลักการ คือ การวิเคราะห์และจัดทำแผน กลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา และวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณและตรงกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา และ**กระบวนการ** ดังนี้ 1) ต้องมีการ

ประชุมในการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในบริบทของสถานศึกษา 2) ต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
3) การจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษาเองต้องเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีในปีการศึกษานั้นๆ

2. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีหลักการและกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

หลักการ คือ จัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ จัดหาพัสดุ ควบคุม ดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ ตรวจสอบการรับและจ่ายพัสดุ และใช้พัสดุและสินทรัพย์อย่างคุ้มค่าและ**กระบวนการ** ดังนี้ 1) ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจพัสดุครุภัณฑ์ 2) ต้องมีการจัดทำทะเบียนคุมพัสดุ ครุภัณฑ์ให้เป็นปัจจุบันและแยกประเภทพัสดุครุภัณฑ์ 3) ต้องมีการนิเทศติดตามการใช้พัสดุ

3. ด้านการบริหารการเงิน มีหลักการและกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

หลักการ คือ กำกับ ควบคุม การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน เก็บรักษาเงินและการจ่ายเงิน การนำเงินส่งคลัง รวมทั้งการวางแผน การใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าและมีการตรวจสอบให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และ**กระบวนการ** ดังนี้ 1) ต้องมีการแต่งตั้งครูและบุคลากรเกี่ยวกับการเงินอย่างชัดเจน 2) ต้องมีการจัดทำแผนงานการเงินล่วงหน้าให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ต้องมีการประชุมชี้แจงการเงินทุกสิ้นเดือน

4. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานมีหลักการและกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

หลักการ คือ ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ในการดำเนินงาน การใช้จ่ายเงินงบประมาณ การประเมินผลการใช้เงิน การรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานการเงิน โดยคำนึงถึงความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้และลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อน และ**กระบวนการ** ดังนี้ 1) ต้องมีการประชุมทุกสิ้นเดือนเพื่อให้มีการควบคุมติดตามให้เป็นปัจจุบัน 2) ต้องมีการจัดทำแผนการตรวจสอบติดตามการเงินงบประมาณอย่างเป็นระบบ 3) คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งต้องมีการตรวจสอบ ติดตามการใช้งบประมาณในทุกๆ สิ้นเดือนและต้องมีการรายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

5. ด้านการบริหารบัญชี มีหลักการและกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

หลักการ คือ การจัดทำเอกสารและบัญชีการรายงานทาง การเงินและการใช้จ่ายเงินและตรวจสอบบัญชี โดยคำนึงถึงความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ และ**กระบวนการ** ดังนี้ 1) ต้องมีการแต่งตั้งครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับบัญชีการเงินอย่างชัดเจนและจะต้องไม่ใช่บุคคลเดียวกันกับเจ้าหน้าที่การเงิน 2) ต้องมีการกำกับติดตาม ควบคุม และตรวจสอบโดยคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง 3) ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบควบคุมภายใน

6. ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา มีหลักการและกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

หลักการ คือ จัดหาทรัพยากร และระดมทรัพยากรรวมทั้งจัดหารายได้และผลประโยชน์ และจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งใช้ทรัพยากรที่ได้มาอยู่อย่างคุ้มค่าและมีคุณภาพ และ**กระบวนการ** ดังนี้ 1) ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงเพื่อขอความร่วมมือ 2) ต้องมีการวางแผนและวางระบบการใช้ทรัพยากรที่ได้รับจากการบริจาคหรือจากการระดมทรัพยากรไว้อย่างชัดเจนและเป็นระบบ 3) ต้องมีการพิจารณาแผนงานและโครงการตามความเร่งด่วน

7. ด้านการจัดสรรงบประมาณ มีหลักการและกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

หลักการ คือ พิจารณา วางแผนจัดสรรงบประมาณใน การเบิกจ่ายและอนุมัติงบประมาณ เพื่อจัดทำแผนการใช้เงิน ตามโครงการที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาและใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า

และกระบวนการ ดังนี้ 1) ต้องมีการประชุมวางแผนการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่กำหนด 2) ต้องมีการประชุมขอความเห็นชอบการจัดสรรของงบประมาณสถานศึกษาให้เป็นสัดส่วนจากหัวหน้าฝ่ายงาน 3) ต้องมีการจัดสรรอย่างชัดเจนและเป็นระบบมีการติดตามตรวจสอบโดยคณะกรรมการของสถานศึกษา

เงื่อนไขความสำเร็จในการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ มีรายละเอียด ดังนี้ 1) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความรู้ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณได้อย่างถูกต้องชัดเจน 2) ผู้รับผิดชอบงานงบประมาณต้องมีความรับผิดชอบสูง ซื่อสัตย์ เข้าใจกฎ ระเบียบข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง 3) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ควรมีการจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ในการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงาน

อภิปรายผลการวิจัย

ในการอภิปรายผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำเสนอตามแนวทางการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยด้านสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ 3) ด้านการบริหารการเงิน รวมทั้ง 4) หลักการ การบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จในการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อรองรับและเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะสถานศึกษาส่วนใหญ่จะต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาตนเองเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี และต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับบรรณานุกรม สุขสดเขียว (2556, หน้า 113) ซึ่งได้ศึกษา การบริหารงบประมาณสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การบริหารงบประมาณสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล และได้ให้ความเห็นไว้ว่า สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลจะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ โดยวิเคราะห์สภาพการณ์ทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษาและมีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินสอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการประจำปี และแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

สำหรับผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ไว้อย่างชัดเจน และสถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายในและผลการประกันคุณภาพภายนอก วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทางการปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติงานตามโครงสร้างของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะ ทุกสถานศึกษาจะต้องรายงานผลการดำเนินงานตนเอง (SAR) ต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่ไม่ได้นำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไส้ลัดดา เศรษฐกูกร (2552, หน้า 94) ซึ่งศึกษา การพัฒนาคุณภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต เขต 2 พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ คือ การนำงบประมาณที่ได้รับ

จัดสรรไปใช้ตรงกับแผนกลยุทธ์ ซึ่งในแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา ให้อย่างชัดเจน และมีการประเมินผลการใช้งบประมาณ เมื่อสิ้นปีงบประมาณและนำผลการประเมินไปใช้ปีถัดไป

ส่วนผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สถานศึกษาเสนอขอความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผนการใช้งบประมาณประจำปีหรือแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อของบประมาณ แต่เนื่องจากสถานศึกษาที่มีจำนวนครูและบุคลากรที่จำกัด เป็นสถานศึกษาประถมศึกษาขนาดเล็กขาดความรู้ความชำนาญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และส่วนใหญ่บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษามีค่อนข้างน้อยในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สอดคล้องกับสมาน อัครภูมิ (2557, หน้า 57) ได้ให้ข้อบ่งชี้การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในการดำเนินงาน การวางแผนงบประมาณ ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการการเงิน การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ และเสนอขอความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามลำดับ

2. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

จากผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สถานศึกษามีการจัดซื้อ จัดจ้าง ให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ตามคุณลักษณะเฉพาะที่ต้องการและระบุไว้ในแผนงานและโครงการของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาต้องมีการจัดซื้อ จัดจ้าง ให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ตามคุณลักษณะตามคุณลักษณะที่กำหนดในแผนงาน รวมทั้งดำเนินการสำรวจพัสดุ ครุภัณฑ์และสินทรัพย์ให้เป็นปัจจุบัน และยังคงดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบ การใช้พัสดุให้เป็นไปตามแผนงานและต้องมีการควบคุมและจำหน่ายพัสดุอย่างเป็นระบบ

สำหรับผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สถานศึกษามีการรายงานการใช้พัสดุ ครุภัณฑ์ เมื่อสิ้นปีงบประมาณต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบ การใช้พัสดุให้เป็นไปตามแผนงานโครงการรวมทั้งการควบคุมและจำหน่ายพัสดุอย่างเป็นระบบ และประเมินผลการดำเนินงานด้านพัสดุและครุภัณฑ์ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนางานเมื่อสิ้นปีงบประมาณต้องมีการรายงานการใช้พัสดุ ครุภัณฑ์ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สมาน อัครภูมิ (2551, หน้า 33-37) ซึ่งได้กล่าวว่า แนวทางการปฏิบัติในการบริหารงานพัสดุ โดยสถานศึกษาเมื่อสิ้นปีงบประมาณ สถานศึกษาจะต้องมีสำรวจและจำหน่ายพัสดุที่เสื่อมสภาพ และมีการรายงานการใช้พัสดุ ครุภัณฑ์ต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

ส่วนผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สถานศึกษาวิเคราะห์แผนงานและโครงการที่ต้องใช้พัสดุอย่างเป็นระบบ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด อาจเป็นเพราะสถานศึกษาต้องจัดทำข้อมูลการบริหารสินทรัพย์ให้เป็นปัจจุบันและครบถ้วนเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาระบบการบริหารสินทรัพย์ การเงินและพัสดุ รวมทั้งผู้บริหารควรสนับสนุนและจัดให้มีระบบสารสนเทศที่สามารถรองรับการพัฒนา ระบบการบริหารสินทรัพย์ และยังคงต้องมีการจัดซื้อ จัดจ้าง ให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ตามคุณลักษณะเฉพาะที่ต้องการ และระบุไว้ในแผนงานและโครงการของสถานศึกษา พร้อมทั้งดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบ การใช้พัสดุให้เป็นไปตาม

แผนงานและโครงการด้วย สอดคล้องกับ ปาริตดา ศุภการกำจร (2557, หน้า 117) ได้ศึกษา การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 พบว่าสถานศึกษาต้องมีการวิเคราะห์แผนงานและโครงการ ที่จัดทำกรอบรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง เพื่อตรวจดูกิจกรรมที่ต้องใช้พัสดุที่ยังไม่มีตามทะเบียนคุมทรัพย์สิน

3. ด้านการบริหารการเงิน

จากผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สถานศึกษาแต่งตั้งครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการกำกับ ควบคุมเกี่ยวกับงานการเงินอย่างต่อเนื่องและจัดทำหลักฐานการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินที่ถูกต้องครบถ้วน รวมทั้งต้องดำเนินการรับ – จ่ายเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณให้เป็นตามระเบียบกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดเก็บเอกสาร หลักฐานทางการเงิน อย่างมีระเบียบและติดตามตรวจสอบได้ ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องแต่งตั้งครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน และส่งเสริมครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีการศึกษาระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานการเงิน สอดคล้องกับ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 1-12) ซึ่งได้กล่าวในเรื่อง กฎกระทรวง ว่าด้วย กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา และได้กล่าวว่า สถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือครู บุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่การเงินของสถานศึกษา

สำหรับผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สถานศึกษาแต่งตั้งครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาต้องมีการแต่งตั้งครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและบริหารการเงินให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อมีการกำกับ ควบคุมเกี่ยวกับงานการเงินอย่างต่อเนื่อง และจัดทำหลักฐานการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินที่ถูกต้องครบถ้วน รวมทั้งมีการจัดเก็บเอกสาร หลักฐานทางการเงิน อย่างมีระเบียบและติดตามตรวจสอบได้ และยังต้องดำเนินการรับ – จ่ายเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณให้เป็นตามระเบียบกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของจำนวนเงินและเอกสารหลักฐานทางการเงินอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 9) ซึ่งได้กล่าวในเรื่อง กฎกระทรวง ว่าด้วย กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา และได้กล่าวว่า สถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือครู บุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่การเงินของสถานศึกษา

ส่วนผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สถานศึกษามีการกำกับ ควบคุมเกี่ยวกับงานการเงินอย่างต่อเนื่อง มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด อาจเป็นเพราะสถานศึกษาต้องดำเนินการรับ – จ่ายเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณอย่างต่อเนื่อง และต้องจัดเก็บเอกสาร หลักฐานทางการเงิน รวมทั้งจัดทำหลักฐานการรับเงิน การจ่ายเงิน รวมทั้งมีการตรวจสอบความถูกต้องของจำนวนเงินและเอกสารหลักฐานทางการเงินอย่างต่อเนื่องและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ดำเนินการตรวจ สอบภายในเป็นระยะและติดตามผลการดำเนินงานด้านงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ จรรยา ภูมิโยชน์ (2559, หน้า 121) ซึ่งศึกษา การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุม

งบประมาณ ต้องมีหลักฐานหรือเอกสารที่จำเป็นเพื่อใช้ในการลงบัญชีมีการอนุมัติก่อนจ่ายทุกครั้งและกำกับติดตามผลการดำเนินงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างต่อเนื่องเพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้

4. หลักการ การบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา

ผลการวิจัยด้านหลักการ การบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา พบว่า หลักการ การบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา การดำเนินการบริหารงานงบประมาณที่ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ไม่ซ้ำซ้อน และงานบรรลุวัตถุประสงค์และมีคุณภาพสูง แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการที่ดีต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมและประหยัดซึ่งงบประมาณอย่างคุ้มค่าและพัฒนาทรัพยากรที่มีอยู่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และมีประสิทธิภาพมากที่สุด สอดคล้องกับจรรยา ภูมิโยชน์ (2559, หน้า 134) ที่ให้ข้อเสนอแนะว่า การบริหารงานงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นจะต้องอาศัยความรู้ และหลักการในการบริหารงานงบประมาณ ซึ่งหลักการการบริหารงานงบประมาณ ก็คือ การดำเนินการบริหารงานงบประมาณที่ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ไม่ซ้ำซ้อน และงานบรรลุวัตถุประสงค์และมีคุณภาพมาก อาจเป็นเพราะว่า งานด้านงบประมาณมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรเป็นอย่างมาก

5. เงื่อนไขความสำเร็จในการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยด้านเงื่อนไขความสำเร็จในการบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ พบว่า

- 1) ด้านผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณได้อย่างถูกต้องชัดเจน อาจเนื่องจากมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเสมอในยุคปัจจุบัน 2) ด้านผู้รับผิดชอบงานงบประมาณต้องมีความรับผิดชอบสูง ซื่อสัตย์ เข้าใจกฎระเบียบข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง และ 3) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ในการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงาน ที่อาจต้องการจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาด รวมทั้งมีการให้ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ดังที่ วัลลภ ประเสริฐ (2561, หน้า 126) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณต้องมีความรอบรู้ และเข้าใจถึงระบบและกลไกงบประมาณ และเพื่อการจัดทำและบริหารงบประมาณ เพื่อไปสู่เป้าหมายและไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้จะสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ พบว่า สถานศึกษาเสนอขอความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เป็นอันดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณและเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ เพื่อใช้ในการของงบประมาณโดยพิจารณาจากแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

1.2 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ พบว่า สถานศึกษาวิเคราะห์แผนงานและโครงการที่ต้องใช้พัสดุอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เป็นอันดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องจัดทำแผนการใช้พัสดุอย่างเป็นระบบ เพื่อตรวจสอบารุง ดูแล รักษาพัสดุอย่างต่อเนื่อง และจัดหาโปรแกรมทำทะเบียนคุมพัสดุ ครุภัณฑ์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา

2.2 ศึกษาปัจจัยการวิเคราะห์องค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการเสนอขอของงบประมาณของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการคลัง. (2560). *กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา*

พ.ศ. 2560. กรุงเทพมหานคร.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)*

พ.ศ. 2545 *พรัอมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2546.*

กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ*

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่ตามมากฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ

การบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

จรรยา ภูมิโยชน์. (2559). *การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*

ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี

ปาริตา ศุภการกำจร. (2557). *การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัด*

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

วรกาญจน์ สุขสดเขียว. (2556). *การบริหารงบประมาณสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขต*

พื้นที่การศึกษามัธยม เขต 9. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร

วัลลภ ประเสริฐ. (2561). *การพัฒนาระบบและกลไกการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของคณะในมหาวิทยาลัย*

ราชภัฏอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ . (2553). *การบริหารงบประมาณและการเงินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ.*

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมาน อัครภูมิ. (2551). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4. อุบลราชธานี:*

หจก.อุบลกิจออฟเซทการพิมพ์.

โสรัตดา เศรษฐการ. (2552). *การพัฒนาคุณภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษามัธยมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่*

การศึกษาดำรง เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.